

การศึกษาเปรียบเทียบการเรียนการสอนของโรงเรียนบัลเล่ต์ในเขตกรุงเทพมหานคร

The Comparative Study of Ballet Schools in Bangkok

รศ.ราศิษา ไฝขาว (Rasika Fhaikhao)* ดร.นพดล อินทร์จันทร์ (Dr.Noppadol Inchan)**

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้ศึกษาเปรียบเทียบการเรียนการสอนของโรงเรียนบัลเล่ต์ในเขตกรุงเทพมหานครที่ไม่ได้นำหลักสูตรระบบการเรียนการสอนของเดอะรอยัล อะคาเดมี ออฟ แคนซิ่งมาใช้เป็นแกนหลักของการเรียนการสอนในโรงเรียน โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 3 โรงเรียนที่ก่อตั้งไม่น้อยกว่า 10 ปี และได้รับรางวัลจากการแข่งขัน เพื่อหาปัจจัยที่ส่งผลต่อความนิยม ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงลึก ใช้วิธีการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ โดยแบ่งการศึกษาในด้านหลักสูตรการเรียนการสอน รูปแบบการเรียนการสอน บุคลากรผู้สอน การวัดประเมินผล ท่าเลที่ตั้ง และห้องปฏิบัติการ ผลการวิจัยพบว่าถึงแม้ว่าจะไม่ใช่หลักสูตรดังกล่าวแต่ปัจจัยที่ส่งผลต่อความนิยมคือ หลักสูตรที่มีมาตรฐาน มุ่งเน้นบุคลากรที่มีความชำนาญหรือมีคุณวุฒิด้านการเต้น สามารถปรับวิธีการสอน ให้แบบฝึกหัดที่เหมาะสมกับผู้เรียน มีการประเมินผลโดยการสอบหรือการแสดงบนเวที มุ่งเน้นท่าเลที่ตั้งที่เดินทางสะดวกและห้องปฏิบัติการที่มีคุณภาพ

ABSTRACT

This research is to differentiate the educational methods of ballet schools in Bangkok that running without applying The Royal Academy of Dancing's curriculum by sampling 3 schools, at least 10 years of establishment and awarded by international competitions, to reveal the popularity factors. Researcher studied and collected depth information by interviewing and observing the Curriculum, Model of teaching, instructor, evaluation, locations, and also studios. The research showed that the factors resulting in popularity are comprehensive curriculum and experienced dance instructors including the ability to adjust the teaching and exercises to be suitable for all students. All aspects evaluated by examinations and actual on-stage performances and also focusing on easy-access locations along with quality of the studios.

คำสำคัญ: บัลเล่ต์ โรงเรียนบัลเล่ต์ การเรียนการสอนบัลเล่ต์

Keywords: Ballet, Ballet school, Ballet education

* นักศึกษา หลักสูตรศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปะการแสดงศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทนำ

บัลเลต์หรือระบำปลายเท้า เป็นศิลปะการเต้นรำที่มีความสวยงาม อ่อนช้อย และจำเป็นต้องอาศัยความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ นักเต้นบัลเลต์ต้องได้รับการฝึกฝนเป็นอย่างมาก เมื่อศึกษาประวัติการเต้นบัลเลต์ ในประเทศไทยได้นักวิชาการและนักเต้นบัลเลต์ได้กล่าวไว้อย่างแพร่หลาย ดังที่ ปรียพรรณ ศรีธวัช (2548: 23-25) กล่าวถึงประวัติการเต้นบัลเลต์ว่า เริ่มต้นที่ประเทศอิตาลีเมื่อประมาณ 500 กว่าปีมาแล้ว เป็นศิลปะการเต้นรำแขนงหนึ่ง ที่มีประวัติความเป็นมายาวนานนับศตวรรษ ซึ่งในเวลาต่อมาศิลปะการเต้นบัลเลต์มีการขยายตัวไปยังประเทศฝรั่งเศส จนถึงยุคพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 แห่งฝรั่งเศส พระองค์ทรงสนับสนุนศิลปะการเต้นบัลเลต์ ส่งผลให้เกิดความรุ่งเรืองสูงสุด มีการเปิดโรงเรียนสอนเต้นบัลเลต์แห่งแรกของโลก โดยมีชื่อว่า สถาบัน อะคาเดมี รัวาล เดอ ด็องส์ (Academie Royale de Danse) ถึงแม้ว่าจะเป็นสถาบันที่สอนการเต้นรำแห่งแรก แต่สถาบันที่ได้พัฒนาเทคนิคการเต้นรำอย่างแท้จริงคือ ปารีส โอเปรา (L'Academie d'Opera หรือ Paris Opera) (สุพรรณิ บุญเฟิง, 2542: 1) ต่อมาศิลปะการเต้นบัลเลต์ก็ได้เคลื่อนย้ายความนิยมเข้าสู่ประเทศไทย ได้มีการพัฒนารูปแบบการแสดง และเทคนิคความหลากหลายอย่างต่อเนื่อง จนมีสถาบันการแสดงบัลเลต์ และคณะบัลเลต์ในประเทศไทยเกิดขึ้นอย่างมากมาย จนเกิดเป็นยุคบัลเลต์คลาสสิก และบัลเลต์สมัยใหม่ และบัลเลต์กลายเป็นการแสดงประจำชาติของสหภาพโซเวียต หรือรัสเซีย จวบจนถึงปัจจุบันนี้ (ศิริมงคล นาฎยกุล, 2557:13)

ในส่วนของประเทศไทย การเต้นบัลเลต์เริ่มเข้ามาในประเทศไทย โดยเกิดจากการนำแนวคิดของการแสดงโอเปรา บัลเลต์ มาประยุกต์ในการจัดแสดงละครไทย ในสมัยสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (สุพรรณิ, 2542: 16) โดยบัลเลต์อาจยังไม่เป็นที่รู้จักของคนไทยทั่วไป กระทั่งปี พ.ศ. 2477 ได้มีการเรียนการสอนเต้นบัลเลต์ ซึ่งเรียกว่าการเต้นนาฏศิลป์สากลในโรงเรียนนาฏดุริยางคศาสตร์ โดยจ้างนักเต้นบัลเลต์อาชีพชาวต่างชาติเข้ามาสอนบัลเลต์ในประเทศไทย ทำให้คนไทยได้มีโอกาสศึกษาการเต้นบัลเลต์อย่างจริงจังมากขึ้น โดยในระยะแรกเป็นการเรียนแบบซ้อมเพื่อใช้ในการแสดง ดังนั้นผู้ที่ต้องการศึกษาบัลเลต์อย่างจริงจัง จึงต้องเดินทางไปศึกษายังต่างประเทศ ต่อมาเมื่อมีการเปิดการเรียนการสอนวิชานาฏศิลป์สากล ในระดับอุดมศึกษา ได้บรรจุวิชา บัลเลต์ เป็นหนึ่งในการเรียนการสอน และเมื่อบัลเลต์ได้รับความสนใจจากคนไทยมากขึ้นถึงมีการจัดหลักสูตรการเรียนบัลเลต์เข้าไปในการเรียนระดับอนุบาล ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา รวมถึงมีการเปิด โรงเรียน หรือสถาบันเพื่อการสอนบัลเลต์โดยเฉพาะ อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าบัลเลต์จะได้รับความสนใจจากชาวไทย และถูกเผยแพร่มากมายในประเทศไทยอย่างแพร่หลาย แต่จากการที่บัลเลต์มิใช่ศิลปวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของไทย จึงทำให้ไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาลหรือแหล่งทุนใดๆ ดังนั้นการแสดงแต่ละครั้งจึงต้องมีการรวบรวมเงินทุนสำหรับค่าใช้จ่ายต่างๆที่เกิดขึ้น โดยการขอความสนับสนุนเป็นครั้งๆไป (สุพรรณิ, 2542:180) จึงส่งผลให้ไม่มีการจัดตั้งคณะบัลเลต์ที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล

การเรียนการสอนบัลเลต์ในประเทศไทยนั้นเริ่มมาจากการเรียนการสอนในรูปแบบอิสระ หลังจากนั้นจึงนำหลักสูตรการสอนแบบ อาร์.เอ.ดี. ของประเทศอังกฤษเข้ามาใช้ ต่อมายังมีอีกหลายหลักสูตรที่เริ่มนำเข้ามาใช้ในการสอนบัลเลต์ เช่น ซี.เอส.ที.ดี.(C.S.T.D) ของประเทศออสเตรเลีย เอ.ที.โอ.ดี (A.T.O.D.) ประเทศออสเตรเลีย เป็นต้น ซึ่งการเรียนการสอนที่เป็นที่นิยมในเขตกรุงเทพมหานคร คือหลักสูตรการสอน อาร์.เอ.ดี ของประเทศอังกฤษ (สุพรรณิ บุญเฟิง, 2542: 152)

จากความหลากหลายในการเปิดสอนบัลเลต์ในประเทศไทย ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาเปรียบเทียบการเรียนการสอนของโรงเรียนที่เปิดสอนเต้นบัลเลต์ มุ่งประเด็นไปที่เขตกรุงเทพมหานคร เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีโรงเรียน

บัลเลต์เกิดขึ้นอย่างแพร่หลายและมากที่สุด โดยเฉพาะเฉพาะ โรงเรียนบัลเลต์ที่มีได้ใช้หลักสูตรและระบบของเดอะรอยัล อะคาเดมี ออฟ แคนซิ่ง (The Royal Academy of Dancing) หรือ อาร์.เอ.ดี (R.A.D.) ซึ่งเป็นแบบฉบับที่มีความนิยมในการจัดการเรียนการสอนในเขตกรุงเทพมหานคร (สุพรรณิ บุญเพ็ง, 2542: 152) มาเป็นแกนหลักในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน ผู้วิจัยมุ่งเน้นไปที่รูปแบบการเรียนการสอน หลักสูตรที่ใช้ในการเรียนการสอน บุคลากรผู้สอน การวัดประเมินผล ท่าเลที่ตั้งและห้องปฏิบัติการ ที่มีความแตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญในการศึกษา เก็บรวบรวมข้อมูลการเรียนการสอนบัลเลต์ในระบบที่แตกต่างระบบ เดอะรอยัล อะคาเดมี ออฟ แคนซิ่ง (The Royal Academy of Dancing) หรือ อาร์.เอ.ดี (R.A.D.) เพื่อหาปัจจัยที่ส่งผลต่อความนิยม ใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียนบัลเลต์ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ต้องการศึกษาค้นคว้าต่อไป

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการเรียนการสอนของโรงเรียนบัลเลต์ในเขตกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตงานวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาโรงเรียนบัลเลต์ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้วิธีคัดกรองจากโรงเรียนที่มีหลักสูตรการเรียนการสอน ที่ไม่ได้ใช้หลักสูตร เดอะรอยัล อะคาเดมี ออฟ แคนซิ่ง (The Royal Academy of Dancing) หรือ อาร์.เอ.ดี (R.A.D.) เป็นแกนหลักในการเรียนการสอนของโรงเรียน มีการก่อตั้งและดำรงอยู่ได้มาเป็นเวลาระยะเวลาไม่น้อยกว่า 10 ปี และเป็นโรงเรียนโดยจะต้องโรงเรียนได้รับรางวัลจากการแข่งขัน โดยสามารถได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย

- โรงเรียนบางกอกซิติบัลเลต์
- โรงเรียนพ้อยท์ สตูดิโอ
- โรงเรียนแดนซ์พัลส์ อะคาเดมี

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยศึกษาเปรียบเทียบโรงเรียนการสอนบัลเลต์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 โรงเรียน ที่ใช้หลักสูตรการเรียนการสอนที่มีมาตรฐาน ได้รับการยอมรับในต่างประเทศ โดยมีได้ใช้หลักสูตรระบบการเรียนการสอนจากเดอะรอยัล อะคาเดมี ออฟ แคนซิ่ง (The Royal Academy of Dancing) หรือ อาร์.เอ.ดี (R.A.D.) มีการก่อตั้งและดำรงอยู่มาเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 10 ปี ได้รับรางวัลจากการแข่งขัน ณ เวที ต่างๆ

ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ ที่ผ่านการตรวจจากผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นเครื่องมือในการวิจัย เพื่อสามารถซักถามได้ครอบคลุมตามประเด็นที่ต้องการศึกษา โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูล โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้อำนวยการและผู้เกี่ยวข้องทางโรงเรียน เพื่อให้ได้คำตอบที่ครบถ้วนตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากการสังเกตและเข้าร่วมชั้นเรียนของโรงเรียน โดยศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างแบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านรูปแบบการเรียนการสอน ด้านบุคลากรผู้สอน ด้านการวัดประเมินผล ด้านท่าเลที่ตั้งและห้องปฏิบัติการ จากนั้นนำมาสังเคราะห์เพื่อให้ได้ข้อมูล และนำเสนอข้อมูลในลักษณะการพรรณนา โดยสร้างข้อสรุปจากการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่าง ในด้านต่างๆ ของแต่ละโรงเรียนทั้งหมด 5 ด้าน ดังนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบด้านหลักสูตรการเรียนการสอนบัลเล่ต์

การศึกษวิเคราะห์เปรียบเทียบด้านหลักสูตรการเรียนการสอนบัลเล่ต์ ซึ่งประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรที่มาของหลักสูตรที่ใช้ในการเรียนการสอน วัตถุประสงค์ของโรงเรียนการสอนเต้นบัลเล่ต์ โครงสร้างและองค์ประกอบของหลักสูตรว่าเป็นอย่างไร รวมไปถึงจนถึงคุณค่าที่ได้จากการเรียนเต้นบัลเล่ต์ ที่ได้รับจากแต่ละหลักสูตร

จากผลการศึกษพบว่าโรงเรียนบางกอกซิดนีย์บัลเล่ต์ได้นำหลักสูตรจากหลายๆหลักสูตร เป็นที่มีชื่อเสียงและได้รับความนิยมนมาผสมผสานจนเกิดเป็นหลักสูตรเฉพาะของโรงเรียน ต่างจากโรงเรียนฟอยท์สตูดิโอ และโรงเรียนแดนซ์พลัส อะคาเดมี่ ที่ได้นำหลักสูตรเดอะ คอมมอนเวลท์ โซไซตี้ ออฟ ดานซิง หรือ ซี.เอส.ที.ดี (The Commonwealth Society Of Teacher Of Dancing or C.S.T.D) และหลักสูตรออสเตรเลีย ทีชเชอร์ ออฟ แคนซิ่ง (Australia Teacher Of Dancing) หรือ เอ.ที.โอ.ดี (A.T.O.D.) จากประเทศออสเตรเลียที่ได้รับความนิยม มีมาตรฐานที่ชัดเจนในระดับสากลมาใช้เป็นหลักสูตรของโรงเรียน ซึ่งสรุปได้ว่า มีจุดเหมือนและแตกต่างกันในด้านหลักสูตรที่ใช้ในการเรียนการสอน ในจุดที่แตกต่างได้แก่ ด้านหลักสูตรและที่มาของหลักสูตร โครงสร้างองค์ประกอบของแต่ละหลักสูตร เหตุผลในการเลือกใช้หลักสูตร ก็ต่างกันด้วย ในด้านของหลักสูตรนั้น โรงเรียนฟอยท์ สตูดิโอ และโรงเรียนแดนซ์พลัส อะคาเดมี่ ได้นำหลักสูตรที่มีมาตรฐานการวัดประเมินผลที่ชัดเจน ได้รับความนิยมนและเป็นที่ยอมรับในระดับสากล นำมาเป็นหลักสูตรที่ใช้ในการเรียนการสอนของโรงเรียน แต่เนื่องจากโรงเรียนบางกอกซิดนีย์บัลเล่ต์ เล็งเห็นถึงความสำคัญทางด้านกายวิภาคและความเหมาะสมทางด้านสรีระของกลุ่มผู้เรียน จึงนำหลักสูตรหลายๆหลักสูตรที่มีมาตรฐานการวัดประเมินผลที่ชัดเจน ได้รับความนิยมนและเป็นที่ยอมรับในระดับสากล มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับกลุ่มนักเรียนคนไทยมากขึ้น ซึ่งจากการศึกษาผู้วิจัยเห็นว่าอาจช่วยเกื้อหนุน และสร้างกล้ามเนื้อให้มีความแข็งแรงทำให้การเรียนเต้นบัลเล่ต์มีการพัฒนาที่เป็นไปได้อย่างรวดเร็วมากขึ้นเช่นกัน ในด้านโครงสร้างและองค์ประกอบของหลักสูตรถึงจะมีความแตกต่าง ในด้านการแบ่งระดับชั้นในการเรียนการสอน ทำให้ในแต่ละช่วงอายุได้รับการพัฒนาในด้านต่างๆที่ต่างกันไป ผู้วิจัยพบว่านักเรียนบัลเล่ต์ในช่วงอายุเดียวกัน จะมีความสามารถต่างกันเนื่องด้วยความต่างของโครงสร้างหลักสูตร อีกทั้ง โรงเรียนฟอยท์ สตูดิโอ และโรงเรียนแดนซ์พลัส อะคาเดมี่ ให้ความสำคัญกับหลักสูตรที่มีความน่าสนใจ สามารถดึงดูดผู้เรียนด้วย และจากการศึกษาผู้วิจัยพบว่า แต่ละหลักสูตรมีคุณค่าและคุณประโยชน์หลายด้านคือ การเรียนเต้นบัลเล่ต์จะส่งเสริมทักษะทางการแสดงและการเป็นนักแสดง นอกจากนี้การเรียนเต้นบัลเล่ต์สามารถช่วยเสริมสร้างในด้านอื่นๆ อาทิเช่น เรื่องสมาธิ ความรับผิดชอบ การสร้างวินัย ซึ่งโรงเรียนแดนซ์พลัส อะคาเดมี่ ได้ให้ความสำคัญในการเรียนเต้นบัลเล่ต์เพื่อเป็นประโยชน์ในการนำไปประกอบอาชีพ รวมไปถึงการนำไปบูรณาการกับการเรียนประเภทอื่นๆ

2. ศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบด้านการเรียนการสอน

ผู้วิจัยศึกษาวิเคราะห์ด้านการเรียนการสอน โดยศึกษาเกี่ยวกับ รูปแบบการเรียนการสอน กระบวนการ เทคนิคการเรียนการสอน ลักษณะการเรียนการสอนจำนวนนักเรียนต่อชั้นเรียน ครู/นักเรียน สื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน การจัดทำใบรายวิชา ของโรงเรียนสอนการเต้นบัลเล่ต์

จากการศึกษาด้านการเรียนการสอน ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า รูปแบบการเรียนการสอนบัลเล่ต์ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า เป็นรูปแบบที่ใช้ทั่วไปในต่างประเทศ สิ่งที่แตกต่างกันคือชุดแบบฝึกหัดที่ถูกกำหนดไว้จากทางหลักสูตร ส่งผลให้ความยากง่ายของแต่ละหลักสูตรแตกต่างกัน รวมไปถึงการนำการเรียนสอนในรูปแบบอิสระมาประกอบการเรียนการสอน การเรียนการสอนในรูปแบบอิสระ หมายถึงรูปแบบการเรียนการสอนที่ไม่ได้มีการกำหนดท่าเต้นและเพลงไว้ ซึ่งจะขึ้นอยู่กับความคิดเห็นครูผู้สอนแต่ละท่าน การเรียนการสอนจะมีผู้สอนเป็นแกนกลางหรือศูนย์กลาง โดยใช้วิธีการสาธิตในขณะที่ทำการเรียนการสอน ผู้วิจัยพบอีกว่า การเรียนการสอนในรูปแบบอิสระ (Free class) มีความเหมาะสมสำหรับการเรียนบัลเล่ต์ระดับขั้นสูง เนื่องจากนักเรียนจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการเต้นบัลเล่ต์ในขั้นพื้นฐานมาก่อน อีกทั้งการเรียนในรูปแบบอิสระจะช่วยส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพทางด้านความคิด ความจำ การจัดระเบียบร่างกายได้อย่างแม่นยำ ทั้งนี้ในแต่ละโรงเรียนจะมีเทคนิคและกระบวนการเรียนการสอนที่หลากหลาย ซึ่งสิ่งที่เหมือนกัน คือ การเรียนการสอนในช่วงอายุ 4-6 ปี จะมุ่งเน้นการฝึกฝนและวางพื้นฐานการเต้นบัลเล่ต์ ฝึกการฟังเพลงและการนับจังหวะของดนตรี เพื่อเสริมสร้างจินตนาการ รวมไปถึงการฝึกร่างกายให้มีความยืดหยุ่น ในช่วงอายุนี้การเรียนบัลเล่ต์เป็นเพียงงานอดิเรก หรือ ส่งเสริมให้เด็กมีความชอบทางด้าน การเต้นบัลเล่ต์ ทั้งนี้การเรียนการเต้นบัลเล่ต์จะเริ่มมีความจริงจัง เข้มงวดมากขึ้นในช่วงอายุ ตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไป โดยโรงเรียนบางกอกซิติบัลเล่ต์ และ โรงเรียนแดนซ์พลัส อะคาเดมี่ จะให้นักเรียนหมั่นฝึกฝนทำบริหารกล้ามเนื้อบนพื้น (Floor Exercise) ซึ่งจะช่วยให้อึดกล้ามเนื้อมีความแข็งแรง เพื่อให้เอื้อและสนับสนุนต่อการเรียนบัลเล่ต์ และในชั้นเรียนจะมีนักเรียนตั้งแต่ 2-16 คน ซึ่งเมื่อนักเรียนมีจำนวนมาก ทางโรงเรียนจึงจำเป็นต้องมีครูผู้ช่วยสอน ทำหน้าที่คอยให้คำแนะนำแก่นักเรียนได้อย่างทั่วถึง และคอยสังเกตให้นักเรียนปฏิบัติท่าเต้นบัลเล่ต์ได้อย่างถูกต้อง การใช้หลักสูตรที่มีลิขสิทธิ์จะใช้วิธีการถ่ายทอดท่าเต้นของหลักสูตรจากครูสู่นักเรียนเท่านั้น และในแต่ละโรงเรียนจะมีการทำสื่อการเรียนการสอนอย่างอื่นประกอบ เพื่อเป็นความรู้เพิ่มเติมให้นักเรียน

3.ศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบด้านบุคลากรการสอน

ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับวิธีการและกระบวนการคัดเลือก เกณฑ์ในการคัดเลือก คุณวุฒิทางการศึกษา จิตพิสัยที่พึงปฏิบัติ รวมไปถึงการส่งเสริมพัฒนาทางด้านความรู้ความสามารถให้กับครูผู้สอน และนำไปวิเคราะห์เปรียบเทียบในลำดับต่อไป

จากการศึกษาด้านบุคลากรและคณาจารย์ ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การสอนเต้นบัลเล่ต์ ในเขตกรุงเทพมหานคร มีความเหมือนกันทางด้านความสามารถของครูผู้สอน โดยทุกโรงเรียนต้องการบุคลากรที่มีความรู้ ความเข้าใจและความสามารถทางด้าน การเต้นบัลเล่ต์ ซึ่งจะมีวิธีการและกระบวนการจะมีทั้งหมด 3 แบบ ดังนี้ 1) โรงเรียนบางกอกซิติบัลเล่ต์ ใช้วิธีการคัดเลือกผ่านการร่วมชั้นเรียนบัลเล่ต์ของคณะบัลเล่ต์ 2) โรงเรียนแดนซ์พลัสอะคาเดมี่ ใช้วิธีการคัดเลือกผ่านการสาธิตการสอนของผู้สมัคร 3) โรงเรียนพ้อยท์ สตูดิโอ จะคัดเลือกครูจากกลุ่มนักเรียนภายในโรงเรียน นอกจากวิธีการที่กล่าวมา ในบางกรณีอาจเชิญผู้เชี่ยวชาญที่ผ่านการเห็นชอบจากทางโรงเรียนมาทำการสอนเต้นบัลเล่ต์อีกด้วย ทั้งนี้ผู้วิจัยพบว่า หลักเกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือกบุคลากร จะดูจากการถ่ายทอดความรู้จากครูสู่นักเรียนเป็นสิ่งสำคัญ กล่าวได้ว่าการเป็นครูสอนเต้นบัลเล่ต์นอกจากความสามารถทางด้าน การเต้นบัลเล่ต์ ยังจำเป็นต้องมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้จากตนเองสู่นักเรียนอีกด้วย ด้านวุฒิการศึกษาโดยโรงเรียนพ้อยท์ สตูดิโอ และโรงเรียนแดนซ์พลัส อะคาเดมี่ ได้ให้ความสำคัญในเรื่องคุณวุฒิของผู้สอน โดยผู้สอนจำเป็นต้องมีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรี สาขานาฏศิลป์สากลโดยเฉพาะ หรือสอบผ่านหลักสูตรขั้นสูงของหลักสูตรบัลเล่ต์ได้ก็ได้ แต่โรงเรียนบางกอกซิติบัลเล่ต์ ได้ให้ความสำคัญกับความสามารถที่เกิดขึ้นจริง โดยดูจากการปฏิบัติและปรับตัวในชั้นเรียน การเรียนรู้ ปฏิภาณไหวพริบ และการหมั่นฝึกฝนตนเอง ในส่วนของด้านการพัฒนาบุคลากร คณาจารย์ โดยโรงเรียนที่ใช้

หลักสูตรที่มีลิขสิทธิ์จะส่งคุณครู ไปอบรมกับทางหลักสูตร ทางต้นสังกัดอาจจัดขึ้น ณ ประเทศไทย หรือประเทศในแถบเอเชีย ส่วนโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรในแบบเฉพาะของตนเอง จะจัดเป็นชั้นเรียนเพื่อให้เหล่าสมาชิกและครู ฝึกฝนการเต้นบัลเล่ต์ นอกจากนี้ โรงเรียนการเรียนการสอนเต้นบัลเล่ต์มักนิยมจัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการต่างๆ โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญทั้งชาวไทยและต่างประเทศเพื่อเป็นการฝึกฝนและเพิ่มเติมความรู้ใหม่ๆ ให้กับบุคลากร ด้านจิตพิสัยที่พึงปฏิบัติของบุคลากรผู้สอนทุกโรงเรียนจะให้ความสำคัญกับการตรงต่อเวลา ความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ในนอกจากที่กล่าวมา ผู้สอนควรมีความรัก ความเข้าใจและความเมตตา รวมไปถึงการที่ครูควรมีภาพลักษณ์และเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียน

4. ศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบด้านการวัดประเมินผล

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับ วิธีและกระบวนการวัดประเมินผล เหตุผลของการเลือกใช้กระบวนการ การใช้เกณฑ์ต่างๆ ในการวัดผล กรรมการผู้คุมสอบและให้คะแนน รวมไปถึงการแจ้งผลการสอบหรือการวัดประเมินผล

จากการศึกษาด้านการวัดผลและประเมินผล ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า โรงเรียนสอนการเต้นในเขตกรุงเทพมหานคร มีวิธีการวัดผลประเมินผลมี 2 ลักษณะ ได้แก่ 1) การวัดประเมินผลในรูปแบบของการแสดงบนเวทีเป็นการให้คะแนนผ่านการแสดงของเด็ก โดยพบว่าเป็นรูปแบบที่ใช้ในโรงเรียนบางกอกซิดีบัลเล่ต์ และ 2) การวัดประเมินผลโดยผ่านรูปแบบการสอบ จากการศึกษาพบว่า โรงเรียนพ้อยท์ สตูดิโอ และโรงเรียนแดนซ์พลัส อะคาเดมี่ ใช้รูปแบบตามเกณฑ์ในการวัดประเมินผลโดยผ่านรูปแบบการสอบ ซึ่งวัดผลและประเมินผลจากมาตรฐานของแต่ละท่าเต้น ความแข็งแรงของร่างกาย การตอบสนองทางด้านดนตรี ระดับพลังในการเคลื่อนไหวร่างกาย และความสามารถในการเต้นบัลเล่ต์ในท่าต่างๆ อีกทั้งพบว่าโรงเรียนบางกอกซิดีบัลเล่ต์ ใช้การแสดงบนเวทีในการวัดประเมินผล นอกจากนี้ได้ให้ความสำคัญในความตั้งใจและความเอาใจใส่ในชั้นเรียน แต่อย่างไรก็ตามโรงเรียนบัลเล่ต์ให้ความสำคัญกับมาตรฐานในการเต้นบัลเล่ต์ ซึ่งจะนิยมการวัดประเมินผลด้วยรูปแบบการสอบที่มีมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับและมีการรับรองในระดับสากล ทั้งนี้การวัดประเมินผลในรูปแบบการสอบเพียงอย่างเดียวอาจทำให้นักเรียนขาดประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากการแสดงบนเวที และการแจ้งผลสอบเป็นรายบุคคล และติดประกาศไว้ที่ป้ายประชาสัมพันธ์ ซึ่งทำให้บุคคลทั่วไปสามารถทราบผลการสอบของนักเรียนภายในโรงเรียนได้

5. ศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบด้านทำเลที่ตั้งและห้องปฏิบัติการ

ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับ สภาพห้องปฏิบัติการ สภาพโดยรอบโรงเรียน ทำเลที่ตั้ง ประชาสัมพันธ์ ห้องแต่งตัว เทคโนโลยีภายในโรงเรียน ค่าเล่าเรียน เครื่องแต่งกาย เพื่อนำไปวิเคราะห์เปรียบเทียบ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านทำเลที่ตั้งและห้องปฏิบัติการ ของโรงเรียนสอนการเต้นบัลเล่ต์ในเขตกรุงเทพมหานคร สรุปได้ว่า โดยส่วนใหญ่หลายด้านมีความคล้ายคลึงกัน ทั้งทางด้านสภาพห้องเรียน บรรยากาศในชั้นเรียน ค่าเล่าเรียน เทคโนโลยีที่ใช้ในการเรียน ห้องแต่งตัวรวมถึงประชาสัมพันธ์ ด้านห้องเรียน ในปัจจุบันผู้วิจัยพบว่าโรงเรียนสอนการเต้นบัลเล่ต์นิยมสร้างห้องเรียนบัลเล่ต์ ในรูปแบบสีเหลี่ยมผืนผ้า ที่มีลักษณะคล้ายเวทีแสดง โดยส่วนของพื้นห้องเรียนโดยทั่วไปจะปูด้วยพื้นไม้ปาร์เก้ แสดงให้เห็นว่าพื้นไม้ปาร์เก้เป็นส่วนประกอบหลักในการสร้างพื้นห้องเรียน ซึ่งปัจจุบันมีการนำแผ่นยางหรือที่เรียกว่า ลิโนเลียม (Linoleum) มาปูทับแผ่นไม้ แต่เนื่องจากแผ่นลิโนเลียมมีราคาแพง จึงนิยมใช้เสื่อน้ำมันแทน เพื่อพื้นผิวที่เรียบ และความคงทน ในส่วนของบรรยากาศในชั้นเรียนไม่นิยมให้ห้องเรียนทึบ ยังคงมีส่วนที่สามารถมองเห็นทัศนียภาพของด้านนอกได้ หากต้องการสมาธิมากขึ้น ห้องเรียนจะใช้

ผ้าปูเตียงที่สกปรก สถานที่ตั้งของโรงเรียนเป็นปัจจัยของการเลือกเรียนของนักเรียน และสามารถแสดงให้เห็นถึงกลุ่มผู้เรียน โดยส่วนใหญ่ผู้เรียนในโรงเรียนก็จะเป็นนักเรียนที่อาศัยอยู่ในเขตนั่นๆ การเดินทางที่สะดวกอาจเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลที่สนใจทางด้านบัลเลต์มาติดต่อได้ง่ายมากขึ้น ในทุกโรงเรียนจะประกอบไปด้วย ส่วนของประชาสัมพันธ์ ห้องแต่งตัว ซึ่งในส่วนนี้จะแตกต่างกันเรื่องของการจัดวางการตกแต่งเท่านั้น ในส่วนของค่าเล่าเรียน จะเริ่มต้นตั้งแต่ 400 ไปจนถึง 800 บาท/60-90 นาที ซึ่งราคาจะสูงขึ้นตามเกรดหรือชั้นเรียนที่สูงขึ้น โดยส่วนใหญ่การจ่ายค่าเรียนแบบรายเทอมจะทำให้ค่าเรียนถูกลง แต่จะไม่มีค่าธรรมเนียมค่าเล่าเรียนในกรณีที่มีการหยุดหรือขาดเรียน ในส่วนของเครื่องแต่งกายของครูและนักเรียน จะมีข้อกำหนดต่างขึ้นอยู่กับโรงเรียนจะเป็นผู้กำหนด ซึ่งส่วนใหญ่เครื่องแต่งกายของครูจะไม่มีงบบังคับหรือกำหนดรูปแบบที่ชัดเจน และเครื่องแต่งกายของนักเรียนก็จะเป็นไปตามมาตรฐานของหลักสูตรทั่วไป อาจมีการกำหนดสีสันทันของชุดในบางกรณี ซึ่งผู้วิจัยคาดว่าด้านสภาพแวดล้อมอาจส่งผลต่อความนิยมและการตัดสินใจเลือกโรงเรียนสำหรับการเรียนเต้นบัลเลต์

อภิปรายผล

แม้ว่าการเต้นบัลเลต์ในประเทศไทยจะมีใช้ศิลปวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของชาติ แต่นับตั้งแต่การเต้นบัลเลต์แพร่กระจายเข้ามาในประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตกรุงเทพมหานครเป็นพื้นที่หนึ่งซึ่งถือได้ว่ามีโรงเรียนสอนการเต้นบัลเลต์เกิดขึ้นอย่างแพร่หลายมากที่สุด จากในหลายโรงเรียนบัลเลต์ที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล และได้รับรางวัลจากการแข่งขัน ในเวทีต่างๆทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทำให้ทราบถึงหลักสูตรการเรียนการสอน ระบบการเรียนการสอน คณาจารย์ การวัดประเมินผล ท่าเต้นที่ตั้งและห้องปฏิบัติการ ที่ใช้ในการผลิตนักเต้นบัลเลต์ที่มีคุณภาพ สามารถนำมาเป็นทางเลือกสำหรับการเลือกโรงเรียนบัลเลต์ และเป็นแนวทางหรือต้นแบบในการพัฒนาโรงเรียนบัลเลต์ ทั้งนี้แต่ละโรงเรียนจะมีความแตกต่างกันในด้านต่างๆ ซึ่งความแตกต่างเหล่านี้ส่งผลทำให้แต่ละโรงเรียนต่างได้รับความนิยมและประสบความสำเร็จด้วยเช่นกัน จากการศึกษาเปรียบเทียบการเรียนการสอนเต้นบัลเลต์ในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยพบความแตกต่างในด้านต่างๆจากเรียนการสอนเต้นบัลเลต์ ของแต่ละโรงเรียนจึงแบ่งการอภิปรายผลเป็น 5 ด้านดังต่อไปนี้

1. ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ผลการศึกษาพบว่าหลักสูตรที่ใช้ในการเรียนการสอนของโรงเรียนบัลเลต์ทั้ง 3 แห่ง เป็นการนำเอาหลักสูตรการเรียนการสอนบัลเลต์จากต่างประเทศมาใช้เป็นหลักสูตรการเรียนการสอนของโรงเรียน โดยหลักสูตรจะมุ่งเน้นให้ความสำคัญทางด้านเทคนิคการเต้นบัลเลต์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งหลักสูตรการเรียนการสอนจะมีการแบ่งการศึกษาเป็นระดับชั้น โดยการให้ระดับอายุและความสามารถเป็นตัวแบ่งระดับชั้นเรียนบัลเลต์ ในการเรียนบัลเลต์จะสามารถเริ่มต้นได้ตั้งแต่ในเด็กก่อนวัยเรียน การเรียนบัลเลต์จะช่วยเสริมสร้างทักษะทางด้านร่างกาย เข้าสังคม ด้านอารมณ์และสติปัญญา รวมไปถึงสามารถต่อยอดเพื่อนำความรู้ทางด้านบัลเลต์ไปประกอบอาชีพได้ ดังที่ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ บดินเดชา อินทรประเสริฐ (การสื่อสารส่วนบุคคล, 10 กันยายน 2557) ได้กล่าวว่า ช่วยส่งเสริมด้านวิชาชีพให้กับเด็กนักเรียน และสามารถใช้เป็นพื้นฐานการเต้นบัลเลต์ไปบูรณาการกับการเต้นแบบอื่นๆได้ จากผลการศึกษาดังกล่าว ได้มีความสอดคล้องกับการสร้างหลักสูตรการเรียนการสอนต้นของ Gayle Kassing & Danielle Mary Jay (2003, p. 5) กล่าวว่าหลักสูตรจะถูกกำหนดโดยวิธีการศึกษาและวัตถุประสงค์เฉพาะที่ออกแบบมาเพื่อการศึกษาการเต้น การศึกษาการเต้นบัลเลต์เป็นการเรียนรู้พัฒนาทักษะระยะยาว การเรียนบัลเลต์จะช่วย

สร้างเสริมด้านความเป็นนักแสดง สมာธิ ความรับผิดชอบ การสร้างวินัย โดย กาเชิด กาซซิง ได้กล่าวอีกว่า การเดินเปรียบเสมือนแบบการศึกษาที่เสริมสร้าง ทางด้านร่างกาย ทางด้านการเข้าสังคม ทางด้านอารมณ์และทางด้านสติปัญญา

2. ด้านการเรียนการสอน ผลการศึกษาพบว่า โรงเรียนบัลเล่ต์ในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นรูปแบบการเรียนการสอนเต้นบัลเล่ต์ตามหลักสากลที่ใช้กันในปัจจุบันทั่วโลก ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการสอนตามรูปแบบที่ถูกกำหนดจากทางหลักสูตรที่ใช้ในการเรียนการสอนของแต่ละโรงเรียน จะมีการกำหนดเพลง ชุดแบบฝึกหัดต่างๆของท่าเต้นบัลเล่ต์ที่ใช้ในการเรียนการสอน ซึ่งโรงเรียนบางกอกซิด์บัลเล่ต์ใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบเฉพาะของโรงเรียนเอง โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบอิสระ ความแตกต่างคือการกำหนดชุดแบบฝึกหัดของท่าเต้นบัลเล่ต์ ความยากง่ายของแต่ละระดับชั้น โรงเรียนการสอนเต้นบัลเล่ต์ในเขตกรุงเทพมหานคร มีเทคนิคและกระบวนการสอนทั้งเหมือนและต่างกับการแบ่งกลุ่มอายุของแต่ละระดับชั้นเรียนมีความคล้ายคลึงกัน โดยจะถูกแบ่งเป็นช่วง 4-6 ปี (อนุบาล) และ 7 ปีขึ้นไป การเรียนการสอนในวัย 4-6 ปี การเรียนบัลเล่ต์จะเป็นงานอดิเรก หรือช่วยเสริมสร้างความชอบทางด้าน การเต้นบัลเล่ต์ เนื่องจากบุคลิกลักษณะของเด็กในวัย 3-5 ปี เด็กในวัยนี้จะมีสมาธิเป็นช่วงสั้นๆ จะสามารถจดจ่อกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้น้อยกว่า 20 นาที จึงยังไม่สามารถฝึกฝนท่าเต้นต่างๆได้อย่างเต็มที่ และจะเข้มงวดและฝึกการเต้นบัลเล่ต์แบบจริงจังในช่วงอายุ 8-9 ปี ซึ่งนอกจากการฝึกฝนท่าเต้นบัลเล่ต์ การฝึกทำบริหารกล้ามเนื้อบนพื้น (Floor Exercise) จะช่วยสร้างกล้ามเนื้อและร่างกายที่แข็งแรง เพื่อเกื้อหนุนกับการเต้นบัลเล่ต์ ทำให้ความสามารถในการเต้นบัลเล่ต์จะถูกพัฒนาได้อย่างรวดเร็วมากยิ่งขึ้น การเรียนการสอนเต้นบัลเล่ต์จะนิยมการสอนแบบกลุ่มย่อย และมีการสอนเป็นรายบุคคลในบางโอกาส จากผลการศึกษาดังกล่าว การเรียนการสอนเต้นบัลเล่ต์มีความสอดคล้องตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน (Simpson, 1972) กล่าวไว้ว่า วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติหรือทำงานที่ต้องอาศัยการเคลื่อนไหวหรือการประสานงานของกล้ามเนื้อทั้งหลายได้อย่างดี มีความถูกต้องและมีความชำนาญ ซึ่งการเรียนการสอนบัลเล่ต์จะต้องการความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อ หรือร่างกายที่ซับซ้อน ด้วยการฝึกฝนจึงก่อให้เกิดความเชี่ยวชาญการใช้สติปัญญา และศักยภาพทางด้านกาย อีกทั้งยังสอดคล้องกับแนวคิดการจัดการเรียนการสอนของ ฮาร์โรว์ (Harrow 1972, p. 96-99) ที่กล่าวว่า การเรียนการสอนบัลเล่ต์ มุ่งให้ผู้เรียนเกิดความสามารถทางด้านทักษะปฏิบัติต่าง ๆ ผู้เรียนสามารถปฏิบัติหรือกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์และชำนาญ สอดคล้องกับการเรียนการสอนบัลเล่ต์ เนื่องจากในการเรียนการสอนเต้นบัลเล่ต์เกิดจากการเลียนแบบท่าทางจากผู้สอน และฝึกฝนจนเกิดความชำนาญของกล้ามเนื้อ จนสามารถแสดงออกท่าทางได้อย่างเป็นธรรมชาติ นอกจากนี้ในการแบ่งระดับชั้นเรียนตามอายุได้สอดคล้องตามกับบุคลิกลักษณะ โดยทั่วไปของวัยเด็กอายุ 6-8 ปี ในวัยนี้จะชอบการเคลื่อนไหว เรียนรู้ได้เร็ว และมีความสามารถในการเข้าใจเรื่องต่างๆ สามารถทำตามคำแนะนำและเรียนรู้กฎระเบียบต่างๆ (Gayle Kassing & Danielle Mary Jay, 2003, p. 90) อีกทั้งสอดคล้องกับการจำแนกประเภทการสอนนาฏศิลป์แบบสอนเป็นกลุ่มโดยใช้จำนวนผู้เรียนและปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนเป็นเกณฑ์ (จรณา , 2551: 1-5)

3. ด้านบุคลากรผู้สอน ผลการศึกษาพบว่าในการคัดเลือกบุคลากรของโรงเรียนการสอนเต้นบัลเล่ต์ในเขตกรุงเทพมหานครมีวิธีการและกระบวนการ 3 แบบ ได้แก่ แบบที่ 1 วิธีการคัดเลือกผ่านการร่วมชั้นเรียน แบบที่ 2 วิธีการคัดเลือกผ่านการสาธิตการสอนของผู้สมัคร แบบที่ 3 ทางโรงเรียนจะคัดเลือกครูจากกลุ่มนักเรียนภายในโรงเรียน และได้มีการกำหนดเกณฑ์สำหรับการคัดเลือกครูผู้สอนขึ้น ซึ่งจะเปิดโอกาสให้บุคคลทั่วไปที่มีความสามารถทางด้าน การเต้นบัลเล่ต์ เข้ามาสมัครเป็นครู เป็นข้อกำหนดที่เหมือนกันของทุกโรงเรียน ผู้วิจัยพบว่าหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือกบุคลากร จะดูจากการถ่ายทอดความรู้จากครูสู่ผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ และในส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในเรื่องคุณวุฒิของ

ผู้สอน ครูผู้สอนจะต้องเป็นผู้ที่เรียนจบปริญญาตรีขึ้นไปสาขาวิชานาฏศิลป์สากลโดยตรง หรือสอบผ่านหลักสูตรชั้นสูงของหลักสูตรบัลเลต์ได้ นอกจากนี้โรงเรียนบางกอกซิดีบัลเลต์ มุ่งไปถึงความสามารถในการพัฒนาตนเอง (self development) การปรับเปลี่ยน การเรียนรู้และการหมั่นฝึกฝนของครูผู้สอน ทุกโรงเรียนยังให้ความสำคัญทางด้านพัฒนาการทางด้านความรู้ของบุคลากร และรักษาสักยภาพครูผู้สอน โดยมีวิธีที่แตกต่างกันออกไป โดยนิยมจัดให้ครูเข้าร่วมอบรมจากผู้เชี่ยวชาญของหลักสูตรการเรียนบัลเลต์ หรือจัดในรูปแบบของการประชุมเชิงปฏิบัติการเต้นบัลเลต์ โดยผู้เชี่ยวชาญทางการเต้นบัลเลต์จากคณะบัลเลต์ที่มีชื่อเสียงในต่างประเทศ และในบางโรงเรียนใช้วิธีการจัดชั้นเรียนสำหรับสมาชิกในคณะ (Company Class) เพื่อให้ครูได้หมั่นฝึกฝนตนเอง นอกจากนี้ผลการศึกษาได้กล่าวถึงคุณลักษณะหน้าที่และความรับผิดชอบในการสอนเต้นบัลเลต์ โรงเรียนบัลเลต์ให้ความสำคัญกับการตรงต่อเวลา ความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ครูควรมีความรัก ความเข้าใจและความเมตตาต่อเด็กนักเรียน รวมไปถึงการมีภาพลักษณ์ที่ดี จากผลการศึกษาดังกล่าว มีความสอดคล้องกับเกณฑ์ทั่วไปที่ใช้ประกอบการพิจารณาคัดเลือกบุคลากรของสุนันทา (2542: 152) ได้กล่าวว่า วุฒิทางการศึกษา และการฝึกอบรม ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์จากการ ทำงาน ทักษะ บุคลิกภาพ ความถนัด ความมั่นคงและความรับผิดชอบ ความสามารถในการพัฒนาการตนเอง อีกทั้งมีความสอดคล้องกับแนววิธีการครองตัวและครองงานของ จำเรียง (2545:45) ที่กล่าวว่า ผู้ที่จะเป็นศิลปินจะต้องหมั่นฝึกฝนสั่งสมประสบการณ์ มีความสงบคายสงบใจในการปฏิบัติหน้าที่ความเป็นครู และมีความอ่อนน้อมถ่อมตน ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์ ฌพิชญา อัมพันธ์แสง (การสื่อสารส่วนบุคคล, 11 พฤศจิกายน 2557) กล่าวว่าคุณครูผู้สอนต้องมีความเข้าใจความต้องการของผู้เรียน ต้องมีระเบียบวินัยเป็นตัวอย่างที่ดีสำหรับผู้เรียน มีความรักและความเมตตา มีความสงบคายสงบใจ

4.ด้านการวัดประเมินผล ผลการศึกษาพบว่า การวัดประเมินผลการเต้นบัลเลต์เกิดขึ้น 2 ลักษณะ ดังนี้ ประเมินผลโดยรูปแบบการสอบ และ การวัดประเมินผลในรูปแบบของการแสดงบัลเลต์บนเวที โดยส่วนใหญ่นิยมรูปแบบการสอบ อาจกล่าวได้ว่าโรงเรียนสอนการเต้นบัลเลต์ในเขตกรุงเทพมหานครนั้น ยังคงให้ความสำคัญกับมาตรฐานในการเต้นบัลเลต์ นิยมการวัดประเมินผลที่มาตรฐานที่ได้รับการยอมรับ และรับรองในระดับสากล และจากการศึกษาเกณฑ์ที่ใช้ในการวัดประเมินผล ได้มีการให้ความสำคัญของมาตรฐานของแต่ละท่าเต้น นักเรียนต้องมีความแข็งแรงของร่างกาย การตอบสนองทางด้านดนตรี การใช้ระดับพลังในการเคลื่อนไหวร่างกาย รวมไปถึงศักยภาพและความสามารถในการเต้นบัลเลต์ในท่าต่างๆ ด้านวิธีการให้คะแนนเกิดความแตกต่าง โดยใช้วิธีการให้คะแนน 2 รูปแบบ ได้แก่ 1) โรงเรียนบางกอกซิดีบัลเลต์นำวิธีการให้คะแนนแบบไม่ชัดเจน ซึ่งวิธีการดังกล่าวผู้สอนใช้เกณฑ์ตามความคิดของผู้สอนตัดสินให้คะแนนตามที่เห็นสมควร และนอกจากคะแนนที่ได้จากการวัดประเมินผลของการแสดงบนเวทีๆ ยังให้ความสำคัญในความตั้งใจ และความเอาใจใส่ในการเรียน การให้คะแนนจากในชั้นเรียน มิใช่คะแนนจากการสอบเพียงอย่างเดียว 2) โรงเรียนพ้อยท์ สตูดิโอและโรงเรียนแดนซ์พลัส อะคาเดมี่ นำวิธีการให้คะแนนตามเกณฑ์ หรือรูบริก (Rubric) วิธีการให้คะแนนที่ใช้หลักการของมาตรฐานค่าประกอบกับการพรรณนาคุณภาพ ซึ่งการพรรณนาคุณภาพจะทำให้นักเรียนได้ทราบถึงข้อบกพร่องและสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไขได้มากยิ่งขึ้น จากผลการศึกษาดังกล่าวมีความสอดคล้องตามทฤษฎีการวัดประเมินผลการเต้นบัลเลต์ Gayle Kassing and Danielle M. Jay(2003, p. 143) กล่าวว่า เป้าหมายในการเรียนเต้นบัลเลต์ คือ ทักษะ เทคนิค และความสามารถ โดยการเรียนการสอนบัลเลต์จะใช้การแสดงบน

เวทีเพื่อแสดงผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและเป็นการวัดมาตรฐานการเป็นศิลปิน อีกทั้งสอดคล้องกับ มาชาโกะ อิราตะ (การสื่อสารส่วนบุคคล, 10 กันยายน 2557) ได้กล่าวว่า เป้าหมายหลักของการเดินบัลเลต์ก็คือ การแสดงบนเวที และในด้านวิธีการให้คะแนน มีความสอดคล้องตามที่ Gayle Kassing and Danielle M. Jay ได้กล่าวถึงวิธีการให้คะแนนในการวัดประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง

5. ด้านทางด้านทำเลที่ตั้งและห้องปฏิบัติการ ผลการศึกษาพบว่า ใหญ่มีความคล้ายคลึงกันหลายด้าน เริ่มจากด้านห้องเรียนและชั้นเรียน ห้องเรียนและชั้นเรียนที่มีลักษณะเป็นที่เหลี่ยมผืนผ้ามีรูปแบบลักษณะคล้ายเวทีแสดง ขนาดโดยทั่วไป กว้างประมาณ 10-14 เมตร และยาวประมาณ 8-10 เมตร พื้นห้องเรียนโดยทั่วไปจะปูด้วยพื้นไม้ปาร์เก้ แสดงให้เห็นว่าพื้นไม้ปาร์เก้เป็นส่วนประกอบหลักในการสร้างพื้นห้องเรียน ซึ่งปัจจุบันมีการนำแผ่นยางลิโนเลียมมาปูทับแผ่นไม้ แต่เนื่องจากแผ่นยางลิโนเลียมมีราคาแพง จึงนิยมใช้เสื่อน้ำมันแทน เพื่อพื้นผิวที่เรียบ และความคงทน ด้านหนึ่งของสตูดิโอจะเป็นกระจกบานใหญ่เต็มฝาผนัง ติดตั้งไว้ด้านหน้าของห้อง และมีราวที่ทำมาจากไม้ หรือจะเป็นเหล็กก็ได้ จะติดตั้งที่กำแพงหรืออาจสามารถเคลื่อนย้ายได้ห้องเรียนจะมีบรรยากาศปลอดโปร่งไม่นิยมทำให้ทึบ ในทุกโรงเรียนจะประกอบไปด้วยส่วนประชาสัมพันธ์ ไว้สำหรับติดต่อสอบถามข้อมูลต่างๆของทางโรงเรียน ห้องแต่งตัวที่ใช้สำหรับเปลี่ยนเครื่องกาย ในแต่ละโรงเรียนก็จะตกแต่งแตกต่างกันไป นอกจากนี้ผลการศึกษาพบว่า สถานที่ตั้งเป็นปัจจัยของการเลือกโรงเรียนสำหรับผู้เรียน จะแสดงให้เห็นถึงกลุ่มผู้เรียน รวมไปถึงการเดินทางที่สะดวกเป็นสิ่งที่สำคัญเช่นกัน และเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลที่สนใจการเดินบัลเลต์เข้ามาติดต่อได้ง่ายยิ่งขึ้น

จากการศึกษาในแต่ละด้านของการเรียนการสอนบัลเลต์ ผู้วิจัยพบว่า ในการเรียนการสอนบัลเลต์ของโรงเรียนการสอนบัลเลต์ในเขตกรุงเทพมหานคร พบความโดดเด่นทางด้านบุคลากรการสอน ครูผู้สอนที่มีศักยภาพได้รับการฝึกอบรมพัฒนาความสามารถทางการสอน และการเดินบัลเลต์ ส่งผลให้นักเรียนบัลเลต์ ได้รับความรู้และมีการฝึกฝนอย่างมีคุณภาพ มีความสามารถและศักยภาพสูงสุดจนไปถึงเป็นที่ยอมรับในระดับสากล ถึงอย่างไรก็ดี เนื่องด้วยในศิลปะการเดินบัลเลต์ มิใช่ศิลปะวัฒนธรรมของชาติ จึงไม่ได้รับการสนับสนุนในการจัดการแสดงบัลเลต์ องค์กรที่เกี่ยวกับการเดินบัลเลต์ไม่เยอะเท่าที่ควร ส่งผลทำให้นักเดินบัลเลต์ชาวไทยไม่ได้ทำการประกอบอาชีพเป็นนักบัลเลต์ หรือ ไม่มีอาชีพนักเดินบัลเลต์ในประเทศไทย นักเดินบัลเลต์ไปประกอบอาชีพนักเดินบัลเลต์ในต่างประเทศ จึงทำให้การเรียนบัลเลต์ส่วนใหญ่กลายเป็นเพียงงานอดิเรก และมีเพียงส่วนหนึ่งประกอบอาชีพเป็นครูสอนเต้น และอีกส่วนหนึ่งประกอบอาชีพเป็นนักเดินบัลเลต์ของคณะบัลเลต์ในต่างประเทศ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการดำเนินงานวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษาเปรียบเทียบการเรียนการสอนบัลเลต์ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า

1.1 ด้านหลักสูตรการเรียนการสอนบัลเลต์ จากการศึกษาพบว่า หลักสูตรการเรียนการสอนบัลเลต์ในเขตกรุงเทพมหานคร มีความคล้ายคลึงกันทำให้เป็นอุปสรรคต่อการวิจัย ทั้งนี้จะต้องมีความแน่ชัดในการเลือกโรงเรียนที่มีหลักสูตรการเรียนการสอนแตกต่างกัน เพื่อนำมาประกอบการวิเคราะห์และอภิปรายผลอย่างรอบครอบ

1.2 ด้านการเรียนการสอน จากการศึกษาพบว่า การเรียนการสอนมีรูปแบบและวิธีการเรียนการสอนที่คล้ายคลึงกัน ทำให้เกิดอุปสรรคในการศึกษาเปรียบเทียบการเรียนการสอนของโรงเรียนบัลเลต์ในเขตกรุงเทพมหานคร

1.3 ด้านบุคลิกภาพผู้สอน จากการศึกษาพบว่า บุคลิกภาพผู้สอนควรมีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีความรอบรู้ในด้านองค์ความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการเดินบัลเล่ต์อย่างถูกต้อง

1.4 ด้านการวัดประเมินผล จากการศึกษาพบว่า โรงเรียนบัลเล่ต์ในเขตกรุงเทพมหานคร ใช้วิธีการให้คะแนนแบบไม่ชัดเจน (แบบตามใจผู้ประเมิน) ซึ่งอาจทำให้เกิดความคาดเคลื่อนในการวัดประเมินผล

1.5 ด้านทำเลที่ตั้งและห้องปฏิบัติการ จากการศึกษาพบว่า ควรมีการพัฒนาปรับปรุงสภาพแหล่งการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอน ให้มีความทันสมัยอยู่ตลอดเวลา เพียงพอต่อความต้องการ และทำเลที่ตั้งควรเอื้ออำนวยต่อการเดินทาง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยพบว่าวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนเต้นบัลเล่ต์มีจำนวนไม่มาก ทำให้การสืบค้นและเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นไปได้ยากและใช้เวลานาน ดังนั้นผู้ที่สนใจในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนเต้นบัลเล่ต์ในประเทศไทย จึงควรศึกษาหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องทางด้านบัลเล่ต์เพิ่มเติม จากแหล่งข้อมูลประเภทต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นงานวิจัย รวมถึงการติดตามการพัฒนาการเคลื่อนไหวของการจัดการเรียนการสอนบัลเล่ต์และการแสดงบัลเล่ต์ทั้งในประเทศและต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง เพื่อที่จะได้สังเกตเห็นประเด็นสำคัญ และส่งผลกระทบต่อการศึกษาวิจัยบัลเล่ต์ในประเทศไทยต่อไป

เอกสารอ้างอิง

จำเรียง พุทธประดับ. รูปแบบความเป็นครูผู้ถ่ายทอดนาฏศิลป์ไทยแบบโบราณ. กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร; 2545.

ปรีชพรรณ ศรีชวัช. บัลเล่ต์ในประเทศไทย-อดีตและอนาคต. วารสารศิลปกรรม FINE ARTS JOURNALS 2548: 23-25.
รจนา สุนทรานนท์. การวิจัยเรื่องทักษะกระบวนการสอน วิชานาฏศิลป์ไทยและดุริยางค์ไทย สอดคล้องตามหลักสูตร

การศึกษาพื้นฐาน ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี; 2551.

ศิริมงคล นาฏยกุล. นาฏยศิลป์ตะวันตกปริทัศน์. ขอนแก่น: หจก โรงพิมพ์คลังน่านาวิทยา; 2557.

สุนันทรา เลานันท์. การบริหารทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ: ภาควิชาบริหารธุรกิจและสหกรณ์ คณะวิทยาศาสตร์

สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา; 2542.

สุพรรณิ บุญเพ็ง. ประวัติบัลเล่ต์ในประเทศไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิตสาขาวิชานาฏศิลป์, คณะศิลปกรรมศาสตร์) กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2542.

Gayle, K & Danielle, M. J. Dance Teaching Methods and Curriculum Design; 2003.

Harrow, A. A taxonomy of the psychomotor domain: A guide for developing behavioral objective. New York:

Longman; 1972.

Simpson, D. Teaching physical education: A system approach. Boston: Houghton Mufflin Co; 1972.

อ้างอิงสัมภาษณ์

มาชาโกะ สิวาตะ. การเรียนการสอนของโรงเรียนบางกอกซิตี้บัลเล่ต์ [สัมภาษณ์]. ผู้อำนวยการ โรงเรียนบางกอกซิตี้บัลเล่ต์; 10 กันยายน 2557.

ณพิชญา อัมพันธ์แสง. การเรียนการสอนของโรงเรียนพ้อยท์ สตูดิโอ[สัมภาษณ์]. ผู้อำนวยการ โรงเรียนพ้อยท์ สตูดิโอ; 11 พฤศจิกายน 2557.

บดินเดชา อินทรประเสริฐ. การเรียนการสอนของโรงเรียนแดนซ์พลัส อะคาเดมี่ [สัมภาษณ์]. ผู้อำนวยการ โรงเรียนแดนซ์พลัส อะคาเดมี่; 10 กันยายน 2557.